

Gäller för: Västra Götalandsregionen, Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård
Sahlgrenska, Operation 7 Sahlgrenska
Innehållsansvar: Hanna Davidsson, (handa25), Anestesisjuksköterska
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-09-18

Giltig till: 2026-09-18

Upplägg sidoläge av vuxen patient OP 7

Revideringar i denna version

Uppdaterat några punkter efter RUTIN [Tryck- och nervskada peroperativ omvårdnad](#).

Syfte

Syftet med rutinen är att undvika nerv – och tryckskador på patienten under tiden han/hon ligger sövd eller bedövad på operationsbordet genom ett säkert, enhetligt och korrekt upplägg. När patienten är sövd kan han/hon inte själv känna om det klämmer, trycker, eller om någon kroppsdel domnar eller översträcks. Det är därför viktigt att försäkra sig om att patienten ligger rätt och komfortabelt innan patienten somnat. Det är även viktigt att försäkra sig om att patienten ligger säkert på operationsbordet även om läget på operationsbordet ändras.

Risker:

- Nervskador vid långvarigt tryck
- Felställning/översträckning
- Temperaturförändringar
- Blodcirkulationssvårigheter

Arbetsbeskrivning

Utrustning:

1st sidostöd

1st buktöd

2 – 3 st små kuddar eller geldyna till armar, handled, händer

2 st stora kuddar

1st armstöd

1st armskena

1st benrem

Förberedelser:

Informera dig om patientens status, rörlighet eller stelhet i leder, har patienten höft/knäprotes etc.

Upplägg:

- Vänd patienten i sidoläge efter patienten sövts.
- Se till att nacken är i rak linje med kroppen.
- Placera axlarna så långt upp som möjligt på operationsbordet kortsida.
- OBS! Tänk på att dra fram nedre axeln.
- Placera slangar och EKG elektroder så att tryckskador inte uppkommer. Tänk på att sätta EKG kablarna rätt.
- Lyft upp bröstet så de inte kommer i kläm.
- Sätt sidostödet baktill mot sacrum. Polstra med gel eller liten kudde.
- Sätt bukstödet framtill ovanför symfyssen. Polstra med gel eller liten kudde.
- Avlasta genitalia. Penis ska ligga nedåt i benens längdriktning.
- Finns KAD, fixera och lägg slangen nedåt. (observera ev. tryck mot huden)
- Vinkla upp armstödet med undre armen på.
- Lägg en stor kudde mellan den undre och övre armen eller på ett armstöd. Sätt gärna på blodtrycksmanschetten på den övre armen för att inte få stas på den undre armen.
- Tänk på att inte översträcka axeln.
- Vinkeln mellan bröstorg och överarm skall inte överstiga 90 grader. Vinkeln i armbågsleden skall inte understiga 90 grader.
- Lägg en stor kudde mellan benen. Undre benet vinklas och det övre benet läggs rakt. Lägg ytterligare en liten kudde mellan benen (i nivå med smalbenen).
- Lägg på täcke och sätt på benrem ovanför knäna. Spänn inte för hårt.
- Kontrollera ögon och öron så att de inte utsätts för tryck.
- Sätt i öronproppar. Endast det örat som är uppåt
- Ögonen tejpas med tegaderm, gemensamt ansvar.

OBS! Risker för nervskador ökar vid för kompakt polstring (behåll luftigheten i polstringen för att undvika tryck då polstringen gärna vill expandera efter att ha blivit i hoptryckt). Även nivåskillnader t.ex. mellan armbord och opbord och när armarna placeras ovanför huvudet kan öka riskerna för nervskador.

Ansvar

Verksamhetschefen har det övergripande ansvaret för utförandet av rutinen samt för att rutinen är känd och följs. Vårdenhetschef och/eller vårdenhetsöverläkare har ansvaret för utförandet av rutinen samt för att rutinen är känd och följs på respektive enhet. Anestesisjuksköterska, operationssjuksköterska och undersköterska på sal ansvarar tillsammans för att upplägget på operationsbordet bli rätt och att rutinen följs.

Uppföljning, utvärdering och revision

Verksamhetschefen har det övergripande ansvaret för att rutinen följs upp och utvärderas. Vårdenhetschef och/eller vårdenhetsöverläkare har ansvar för att rutinen följs upp och utvärderas på respektive enhet. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Granskare/arbetsgrupp

Linda Aledal, Sektionsledare, Operation 7, An/Op/IVA, Område 5, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Linda Swerin, Operationssjuksköterska, Operation 7, An/Op/IVA, Område 5, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västra Götalandsregionen, Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård Sahlgrenska, Operation 7 Sahlgrenska

Innehållsansvar: Hanna Davidsson, (handa25), Anestesisjuksköterska

Granskad av: Marlene Darell, (marbl26), Operationssjuksköterska,
Linda Aledal, (linka25), Sektionsledare

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-1612

Version: 5.0

Giltig från: 2024-09-18

Giltig till: 2026-09-18